

*Podržavajući Dobru Vladavinu i Aktivno Gradjanstvo
Supporting Good Governance and Active Citizenry*

Monitor Korupcije

Izveštaj o monitoriranju Institucionalnih Aktivnosti u Borbi Protiv
Korupcije
Maj-Juni 2011

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERICKOG NARODA

INSTITUTE FOR
Sustainable
Communities

Publikacija ovog Izveštaja je omogućena od USAID-a preko Programa za Ojačanje Civilnog Društva i implementirano od Instituta za održive Zajednice (Institute for Sustainable Communities). Stavovi u ovom Izveštaju ne predstavljaju stavove USAID-a ili ISC..

Sadržaj

Izvešna Zbirka	3
Uvod	4
Vlada Kosova	5
Skupština Kosova	5
Policija kosova	6
Agencija Protiv korupcije	7
Carine Kosova	8
Zahvalnosti	9
Oko Pokreta FOL	9

Lista Akronima/Skraćenica

AAK - Aleansa za Budućnost Kosova

AKK - Agencija Protiv Korupcije

AKR - Aleansa Novo Kosovo

DHKEK - Direkcija za Istraživanje Privrednog Kriminala i Korupciju

EULEX - Misija Evropske Zajednice za Vladavinu Zakona na Kosovu

ISC - Institute for Sustainable Communitities (Institut za Održive Zajednice)

KEK - Kosovska Energetska Koorporacija

KGJK - Sudski Savet Kosova

KQZ - Centralna Izborna Komisija

LDK - Demokratski Savez Kosova

MM - Memorandum razumevanja

MTPT - Ministarstvo Transporta, Pošte i Telekomunikacije

OSHP - Organa Razmatranja Nabavke

PDK - Demokratska Partija Kosova

PK - Kosovska Policija

PQ - Okružna Tužilaštva

PKRS - Specijalno Tužilaštvo Kosova

PTK - Post-Telekom Kosova

RP - Izveštaj Progres

TI - Transparency International

USAID - United States Agency for International Development (Američka Agencija za Medjunarodni Razvoj)

VV - Pokret Samoopredelenje!

Izvršna Zbirka

Vlada Kosova tokom dva meseca (maj-juni) je usvojila svega 85 odluka. Od ovih odluka, samo dve su bile u borbi protiv korupcije. Prvom odlukom vlada je podržala zahtev Specijalnog Tužilaštva Kosova za nadoknadu dodataka i finansijsku stimulaciju za svoje radnike. Dok, drugom odlukom vlada je usvojila nacrt-zakona (sa izmenama) za javnu nabavku;

Kuvendi i Kosovës gjatë dy muajve (maj dhe qershor) ka mbajtur gjithsej 9 seanca plenare. Prej tyre 5 janë mbajtur në muajin maj dhe 4 sosh në muajin qershor. Në seancat plenare të muajit maj janë shqyrtuar një sërë projekt-ligjesh, por asnjëri prej tyre nuk ka genë në kuadër të sferës antikorruption;

Prema statistikama Direkcije za Istraživanje Privrednog Kriminala i Korupcije (DPKK) proizilazi da u mesece maj-juni sprovedene su svega 78 istrage: 17 slučajeva maja meseca i 61 juna meseca. Od ovih istraga 32 zvaničnika je završilo pritvaranjem: 17 maja meseca i 15 juna meseca. Tokom ovog vremenskog intervala, prema statistikama Policije podneto je svega 49 predmeta u Tužilaštvu. U oviru ovih predmeta, 26 slučaja je dostavljeno tužilaštvu sa poznatim izvršiocima i 0 slučajeva sa N/N izvršiocima. Dok, u okviru dostavljenih slučajeva sa izveštajem tužioca su svega 23 slučaja: 8 slučaja dostavljeno maja meseca i 15 slučaja juna meseca. Dok, vrednost pretpostavljene nastale štete predračunava se da bude 2,062,938.00 Eura u mesecu maj, i 1854846 Eura juna meseca.

Agencija Protiv Korupcije (APK) tokom ovog vremenskog perioda je bila usredsredjena kod procesa prijavljivanja imovine visokih javnih zvaničnika, kod objavljivanja Godišnjeg Izveštaja 2010 i njegovo usvajanje u Skupštinu Kosova. Broj visokih javnih zvaničnika koji su imali za obavezu da vrše prijavljivanje njihove imovine kod Agencije protiv Korupcije je bio 1830. Od ovog broja, samo samo 1746 ili 95% je ispunilo zakonsku obavezu. Broj onih koji nisu popunili obrazac je 84 zvaničnika ili 4.60%, dok 26 ostalih zvaničnika nisu popunili obrazac u skladu sa zakonskim odredbama i standardima/kriterijumima odredjenim od APK-e. Dok, prema Godišnjem izveštaju 2010 kojeg je objavila APK-e, proizilazi da od ukupnog broja primljenim u Agenciji, istražitelji Agencije su našli osnovane elemente da se pokrene istraga u svega 193 slučaja: 27 slučaja prema sudovima, 44 prema vladi, 22 slučaja prema opštinskom nivou, 3 slučaja prema tužilaštvima i 47 njih prema ostalim institucijama.obično javnim preduzećima.

Carine Kosova tokom dva meseca su izrekle svega 7 disciplinskih mera. U njihovom okviru 4 su bile u mesecu maj i Ostali 3 u mesecu juni. U okviru ovih disciplinskih mera 3 slučaja su pismene opomene, 1 slučaj zabrana promovisanja, 1 slučaj usmena opomena i 1 slučaj nadoknada oštećene imovine Carina. Uostalom, u okviru Sektora za Profesionalne Standarde prijavljeno je svega 2 slučaja: 1 slučaj maja meseca za neprofesionalno ponašanje i 1 slučaj juna meseca za zloupotrebu službenog položaja.

Uvod

Visok nivo korupcije¹ i njena velika rasprostranost u najvišim i najnižim vladajućim instancama čini glavnu opasnost za procese državne-tvorenine², ekonomski razvoj³, demokratsku tranziciju⁴, i dosledno upravljanje⁵. Ova konstatacija se široko priznaje od raznih mesnih i međunarodnih segmenata. Svi se slažu da korupcije ne samo šteta nanosi štetu interesima građana Kosova, nego i proces integracije Kosova u Evropsku Zajednicu⁶. Visok nivo korupcije i organizovanog kriminala je alarmirao i poslanike nemačkog Bundestag-a. Neki od njih su potvrdili da "novac nemačkih građana se investira u privatne vile kosovskih političara.⁷ Na ovoj liniji su i mnogi prestidžiozni imedjunarodni izveštaji. Oni su prikazali jedan visok stepen korupcije, organizovanog kriminala i informalne ekonomije. Na

osnovu njihovih nalaza, Kosovo se svrstava uporedo sa najkoruptivnijim državama na svetu i pored promašenih država. Dok institucionalni nosioci su obećali da će suzbijati korupciju i organizovani kriminal, opzicija je izrazila kritike, optužbe i njihovo nepoverenje. U ovom kontekstu, gledajući sa velikim uznemirenjem ovaj endemski fenomen, Pokret FOL, uz podršku USAID-a preko Programa za Ojačanje Civilnog Društva i implementirano od ISC-Institut za Održevanje zajednice, u toku je realizacije njenog projekta "Monitor Korupcije" još od januara 2010 godine. Preko ovog projekta, FOL nastoji da izvede na videlo (ne)rad institucija naspram korupcije, uticavši da ova borba bude na čelu agende svih institucija Republike Kosova".⁸ FOL smatra da borba protiv korupcije treba da predje sa sfere retorike na ono konkretnih dejstava, ozbiljnog pristupa i dodirljivi rezultata. Ovo je jedini put da Kosovo poravi svoj unutrašnji i međunarodni legitimitet. Da etabira demokratiju, državu prava i da bude uporedo sa zapadnim zemljama i slobodnim društvima.

¹ Privremeni Krivični Zakon Kosova sankcioniše 13 vrsta koruptivnih dela: zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja, prisvajanje tokom vršenja dužnosti, prevara u službi, neovlašćena upotreba imovine, primanje mita, davanje mita, vršenje uticaja, protivzakonito donošenje sudske odluke, odavanje službene tajne, falsifikovanje službene isprave, nezakonita naplata i uplata, protivzakonito oslobađanje lica lišenog sa slobode, protivzakonito prisvajanje imovine tokom pretresa ili izvršenja sudske odluke.

² Ova teza je rezultat empiričkih observacija, pošto visok nivo korupcije ozbiljno oštećuje unutrašnji i međunarodni legitimitet Kosova.

³ Više o negativnim i štetnim efektima Korupcije vidi <http://www.oecd.org> i website i izveštaje transparency International: <http://www.transparency.org>

⁴ James B. JACOBS: Korupcija i demokratija, Kappa Phi Journal, Volum 84, 2004, str. 21

⁵ United States Agency for international development (USAID)-da suzbijaš korupciju: <http://www.usaid.gov/our-work/democracy-and-governance/technical-areas/anti-corruption/>.

⁶ renzo DAVIDDI: korupcija nanosi štetu integraciji kosova u EZ, Koha Ditore, 11 juni, 2010, str. 6

⁷ Flotian HAHN, štampano u Koha Ditore: Nemački poslanici optužuju Vadu Kosova za kriminal i korupciju, 11 juni, 2010, str. 4

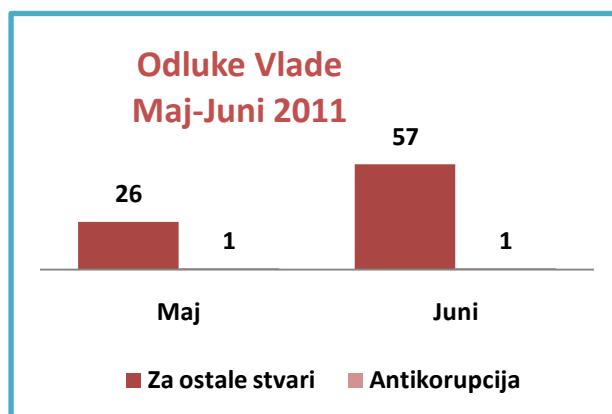
⁸ Hasan PRETENI – Edicija Vesti (19:30), RTK, 6 juni, 2010

Vlada Kosova

Vlada Kosova tokom dva meseca (maj-juni) je usvojila svega 85 (osamdesetpet) odluka: 2 odluke u okviru suzbijanja korupcije i 83 za ostale stvari. Tokom meseca maj usvojene su 27 odluka, od kojih samo jedna od njih je bila u okviru borbe protiv korupcije. Ovom odlukom vlada je podržala zahtev Specijalnog Tužilaštva Kosova za nadoknadu dodataka i finansijsko stimulisanje za njene radnike. Iznos koji je podržan je 130,000,00 Eura prema kategorijama:

900.00 € za zamenika tužioca;
800.00 € za 9 specijalnih tužioca;
130.00 12 zvaničnika;
100.00 za 21 prateći personal⁹

Dok, tokom juna meseca donešene su svega 58 odluka, od kojih samo jedna je bila u okviru kompletiranja zakonodavstva antikorupcija. Ovom odlukom¹⁰ vlada je usvojila nacrt zakona (sa primedbama) za Javnu Nabavku. Izmena ovog zakona je došla nakon preporuka date iz Izveštaja Progresia Evropske Komisije i od strane civilnog društva.

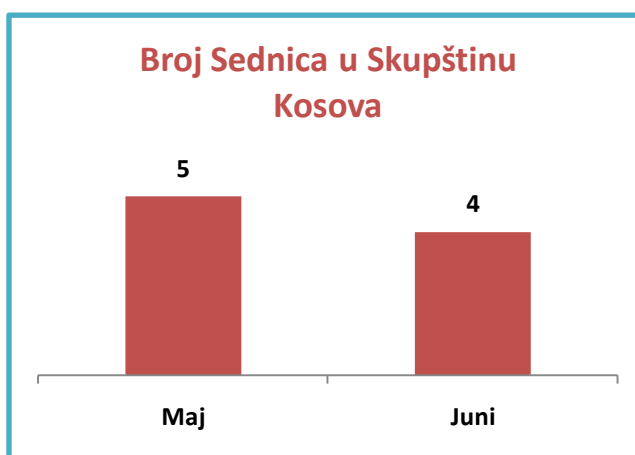
Skupština Kosova

Skupština Kosova tokom dva meseca (maj i juni) je održala svega 9 plenarnih sednica. Od njih 5 su održane maja meseca i 4 juna meseca. Na plenarnim sednicama maja meseca razmotreno je niz nacrt zakona, ali nijedan od njih nije bio u okviru sfere antikorupcije. Tokom ovog meseca Skupština je usvojila takodjer niz medjunarodnih sporazuma, održala je jednu interpelancu za pregovore Kosovo-Srbija, održala je tri parlamentarne debate i usvojila je nekoljiko izveštaja. U njihovom okviru je i Agencija Protiv Korupcije za 2010 godinu. Dok, na prvoj sednici juna meseca usvojeno je nekoljiko nacrt zakona u načelu i razmotren je izveštaj o funkcionisanju sistema unutrašnjeg auditiranja u javnom sektoru Kosova za 2010 godinu. Na osnovu nalaza ovog izveštaja proizilazi da su tokom 2010 godine izvršene 364 unutrašnjih auditiranja i za popravljavanje sistema unutrašnje kontrole je dato 1987 preporuka.

⁹ Opširnije vidi Odluku Vlade, br.05/14, 4 maj 2011, strana 1
¹⁰ Na istom mestu, Br.02/21,29 juni, 2011

Od njih 53.35% je implementirano, 28.23% su u procesu implementacije i 18.42% nisu implementirane.¹⁰ Na ovoj sednici takodje je usvojena odluka vlade Kosova za imenovanje člana Organa razmatranja Javne nabavke, Osman Kryeziu. Sa 37 glasa pro, 16 protiv i 15 uzdržanih izabran je kandidat Kryeziu. Bile su partije iz opozicije (LDK, Samoopredelenje! i AAK) one koje su podizale naglasak nad odsustvom profesionalizma i njegovog političkog obojenja dok je vršio dužnost Glavnog Tužioca u Okružnom Javnom Tužilaštvu u Prištini (2002-2010). U okviru druge sednice diskutovano je više za Srednjoročni Okvir Potrošnje (2012-2015). Jedini poslanik koji je izrazio zabrinutost oko visokog nivoa korupcije bio je Haki Demolli iz Demokratskog Saveza Kosova. Na ovoj sednici on je adresirao nalaze izveštaja Pokreta FOL! O “iznjašnjavanju imovine poslanika AKK i KQZ”, koji je evidentirao velika neslaganja izmedju prijavljivanja u Kosovsku Agenciju Protiv Korupcije i Centralne Izborne komisije. Na ovoj sednici je usvojeno nekoliko nacr-zakona, izveštaji i izabrano je nekoliko članova kosovskih autoriteta i agencija. Na trećoj sednici je organizovana komemorativna sednica povodom smrti poslanika Nekibe Kelmendi (LDK).

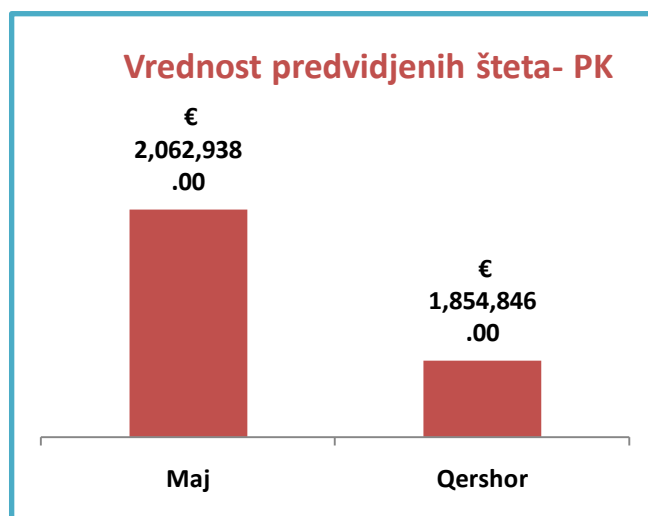
Dok, na poslednjoj sednici za mesec juni usvojeni su nacrt-zakoni koji su bili usvojenu u načelu.

Policija Kosova

Policija Kosova se percipira od gradjana Kosova kao napoverljivija institucija i manje koruptirana. Izveštaj EULEX-a je pokazao jedan stepen progressa Kosovske Policije na relaciji sa suprostavljanjem prema korupciji i organizovanog kriminala.¹¹

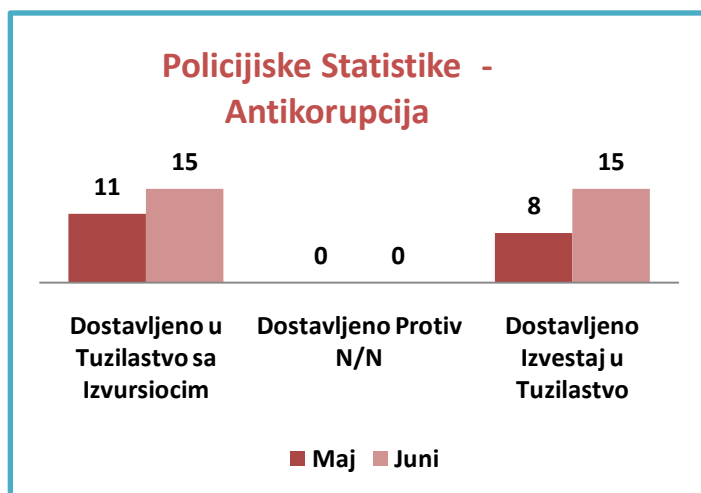
Prema statistikama Direkcije za Istrage Privrednog Kriminala i Korupcije (DIPKK) proizilazi da su tokom maja i juna sprovedene 78 istraga: 17 slučaja maja meseca i 61 juna meseca. Od ovih istraga, 32 zvaničnika je završilo sa pritvorom: 17 u mesecu maj i 15 u mesecu juni.

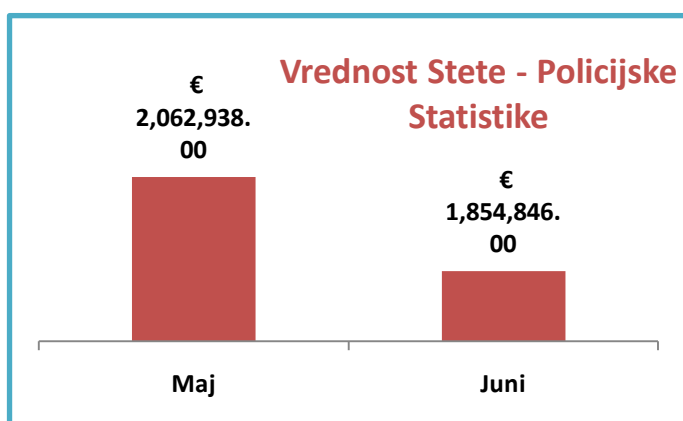
¹¹ Program izveštaj 2010: Zajednička izgradnja Održive promene, EULEX, juni 2010, str.13-23

¹⁰ Transkript Plenarne sednice Skupštine, 3 juna, 2011.

Tokom ovog vremenskog intervala prema statistikama policije Tuilaštvu je dostavljeno svega 49 predmeta. U okviru predmeta, 26 slučaja je dostavljeno protiv poznatih lica i 0 slučaja protiv N/N lica. Dok, u okviru slučajeva dostavljenih sa izveštajem tužilaštva su svega 23 slučaja: 8 slučaja dostavljeno u mesecu maj i 15 slučaja u mesecu juni.

Dok, vrednost pretpostavljenih izračunatih šteta treba da bude 2,062,938.00 Eura maja meseca i 1854846 juna meseca.

Agencija Protiv Korupcije

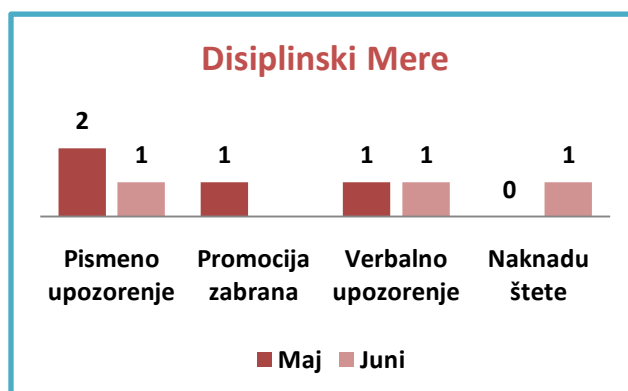
Agencija Protiv korupcije (APK) tokom ovog vremenskog perioda je bila koncentrisana kod procesa prijavljivanja imovine visokih javnih zvaničnika, kod publikacije Godišnjeg izveštaja 2010 i njegovog usvajanje u Skupštinu Kosova. Više od 95% visokih zvaničnika je prijavilo njihovu imovinu kod Agencije Protiv Korupcije. Prema zakonu o Deklaraciji, Kontrolu i Poreklu Imovine^{12,13} broj visokih javnih zvaničnika koji su imali za obavezu da prijave njihovu imovinu kod Agencije protiv korupcije bio je 1830. Od ovog ukupnog broja zakonsku obavezu je izvršilo 1746 ili 95.40%. Broj onih koji nisu prijavili imovinu je 84 zvaničnika ili 4.60%, dok 26 ostalih zvaničnika su prijavili svoju imovinu ali u stvari obrazac nije popunjen s hodno zakonu i standardima/kriterijumima koje je odredila APK. Uostalom, bazirajući se na članu 16 navedenog zakona, APK je obavezna da inicira prekršajni postupak za sve (84) zvaničnika koji nisu prijavili imovinu. Dok, što se tiče zvaničnika koji nisu popunili obrazac s hodno Zakona o APK, od nji će zahtevati da to učine u roku od 15 dana. U suprotnom, obavezna je da i protiv njih inicira prekršajni postupak¹⁴. Tokom ovog vremena APK je objavila njen Godišnji Izveštaj 2010. Prema ovom Izveštaju, proizilazi da od ukupnog broja primljenih predmeta u

¹² Br.03/L-151, 11 februar, 2010, Dekret be. DL-008-2010, dana 02.03.2010

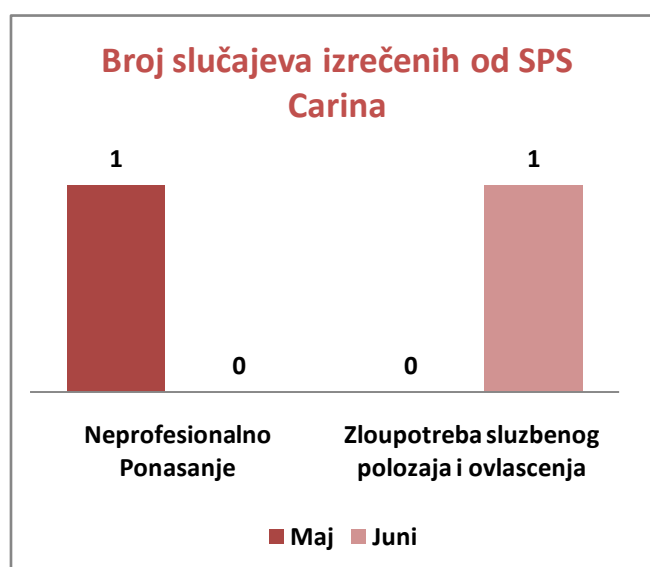
Agenciji, istražitelji Agencije su našli osnovane elemente za pokretanje istrage u svega 139 slučaja. Od izveštajnih slučajeve kao i onih istraženih po službenoj dužnosti gde su sumnjivi bili sudije i ostali staf **Sudova Republike Kosova** evidentirano je **17** slučajeva. Od izveštajnih slučajeva kao i onih istraženih za koruptivne radnje zvaničnika u kategoriji **Ostalih Institucije**, (Medjunarodni Aerodrom Prištine, Posta i Telekomunikacija Kosova, Elektroenergetska korporacija Kosova, RTK, Kosovska Agencija za Privatizaciju, Biša Drštvena Preduzeća, Ostala Društvena Preduzeća, samostalne institucije, NVO, i dr), kao osumnjičene za koruptivne radnje evidentirano je 47 slučaja. Od raportiranih slučajeva kao i one istraživane za koruptivne radnje evidentirano je 47 slučajeva. Od raportiranih slučajeva kao i onih istraženih za koruptivne radnje zvaničnika u kategoriji javnih zvaničnika **Vlade republike Kosova** (ministarstva kao i agencije koje deluju u okviru određenih ministarstava) za izveštajni period, evidentirano je 44 slučaja. **Lokalna Vlast** Opštine Republike Kosova), odnosno službena lica lokalnog nivoa kao osumnjičeni za koruptivne radnje, za iveštajni period evidentirano je 28 slučaja. **Utžilaštva Republike Kosova** evidentirano je 3 sumnjivih slučaja za koruptivne radnje protiv tužilaca javnih tužilaštava¹⁵.

Kosovske Carine

Kosovske Carine tokom dva meseca su izrekla svega 7 disciplinskih mera. U okviru ovih 4 su bile u mesecu maj, dok ostale 3 u mesecu juni. U okviru ovih disciplinskih mera 3 slučaja su pismene opomene, 1 slučaj zabrana promovisanja, 1 slučaj usmena opomena i 1 slučaj nadoknada oštećene imovine carina.

Dok, u okviru Sektora za Profesionalne Standarde podneto je svega 2 slučaja: 1 slučaj u mesecu maj za neprofesionalno ponašanje i 1 drugi slučaj u junu mesecu za zloupotrebu službenog položaja.

Zahvalnosti

Publikacija ovog Izveštaja omogućena je od USAID.a preko Programa za Ojačanje Civilnog Društva implementirano od ISC-Institut za održive Zajednice (Institute for Sustainable Communities). Ovaj Izveštaj, takodjer, je produkt i rezultat doprinosa jedne posvećene ekipe, kako iz stafa Pokreta FOL, tako i od stranih saradnika. U ovom kontekstu, Pokret FOL javno zahvaluje sva lica koja su radila na obezbedjenju informacija i sačinjavanju ovog izveštaja. Svi Izveštaji Pokreta FOL o Aktivnostima javnih institucija Kosova u Borbi protiv korupcije su objavljeni u ovu webstranicu: www.monikorr.org

probeveri, zloupotrebi, korupciji i ostalim deformisanim formama upravljanja.

Oko Pokreta FOL

Pokret FOL se angažuje na ojačanju građanskog uticaja u donošenju odluka, za savesno i efikasno upravljanje. FOL je duboko posvećen da radi na popravljaju i postizanju boljih nivoa građanskog predstavljanja u javni život. FOL radi za dobru vladavinu i zasnovano na demokratska načela, za odgovorne institucije, transparentne i polaganje računa, kao i za sprovođenje i izradu zakona sa učešćem. S toga, potrošnja javnih fondova, konflikt interesa, nemarnost i institucionalna odgovornost, kao i pristup u službenim informacijama, čine glavne stvari rada FOL. Na ispunjavanju ovih ciljeva, FOL nastoji da suzbije apatiju i građansku indiferentnost kao i da čini glas građanina aktivnijim i slušanijim; da učini taj aktivni deo interesa komuniteta i uvek spremnim da se suprostavlja

Kontaktiraj:

Andrea Gropa 35, 10000 Priština,
Republika Kosova
Mob:+377(0)44131542
Ueb: levizija.fol.org
E-mail: info@levizija.fol.org
E-mail: info@levizija.fol.org